

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Dagmar Gottwaldové a soudců Mgr. Jana Rýznara a Mgr. Karly Nekolové ve věci

žalobkyně: **PROFI CREDIT Czech a. s.**, IČO 61860069
sídlem Klimentská 1216/46, Nové Město, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Ervínem Perthenem, MBA
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: **Xxx**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Milanem Veverkou
sídlem U Hřiště 470, 741 01 Nový Jičín

o zaplacení 13 779,52 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 5. 10. 2022, č. j. 24 C 400/2021-54,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se** ve výroku I. **potvrzuje.**
- II. Rozsudek okresního soudu **se** ve výroku II. **mění** následovně:

Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Novém Jičíně na plnou náhradu nákladů řízení žalované částku 7 200 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- III. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Novém Jičíně na plnou náhradu nákladů odvolacího řízení žalované částku 7 766 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michal Vozar.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud zcela zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení částky 9 551,52 Kč, úroku ve výši 13,96 % ročně z částky 9 551,52 Kč od 9. 8. 2011 do zaplacení, zákonného úroku z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 9 551,52 Kč od 9. 8. 2011 do zaplacení a smluvní pokuty ve výši 4 228 Kč (výrok I.) a současně rozhodl tak, že se žalované přisuzuje náhrada nákladů řízení ve výši 12 600 Kč, kterou byla žalobkyně zavázána zaplatit České republice na účet okresního soudu (výrok II.). Okresní soud dospěl po provedeném dokazování k závěru, že žalobkyně a žalovaná uzavřely dne 21. 9. 2010 platnou smlouvu o revolvingovém úvěru, u níž nedovodil její neurčitost. Současně dovodil, že sjednaný úrok z úvěru dosahuje sazby 67,61 % ročně, kterou považoval za nemravnou. Nicméně s ohledem na skutečnost, že žalované byl znám obsah dohody o předmětu a ceně plnění, je toto ujednání o ceně plnění vyloučeno z posouzení prizmatem úpravy zneužívajících klauzulí ve spotřebitelských smlouvách dle § 55 odst. 2 a § 56 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. z.“). Okresní soud však dospěl k závěru o důvodnosti námitky promlčení vznesené žalovanou, přičemž především považoval za neplatně sjednané prodloužení promlčecí doby na 10 let. Promlčecí dobu tak s ohledem na okolnost, že se jedná o obchodní vztah, považoval za čtyřletou, přičemž žalobce neprokázal dřívější zesplatnění úvěru než ke dni 16. 9. 2014, kdy dospěla poslední splátka úvěru. Čtyřletá promlčecí doba tak dle okresního soudu uplynula dne 18. 9. 2018, neboť poslední možnost uplatnění žaloby před soudem byla ke dni 17. 9. 2018. A protože žaloba byla podána až dne 23. 11. 2021, je nutno nároky žalobkyně uplatněné v žalobě považovat za promlčené. Nic na tom dle okresního soudu nemohlo změnit ani zahájení rozhodčího řízení, ani vedení dvou exekučních řízení. V prvním případě byl návrh na nařízení exekuce zamítnut kvůli nedoručení exekučního titulu, ve druhém případě došlo k zastavení exekučního řízení s ohledem na okolnost, že celá rozhodčí doložka byla účelovým konstruktem oprávněného a Rozhodčí společnosti Pardubice, s. r. o. Taková rozhodčí doložka byla shledána neplatnou a rozhodce tak neměl pravomoc k vydání exekučního titulu a exekuční řízení bylo zastaveno. Okresní soud pak v souladu s rozhodnutím Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18, dovodil, že pokud žalobkyně uplatnila rozhodčí doložku po 11. 5. 2011, tedy po vydání sjednocujícího usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010, které dovodilo neplatnost rozhodčích doložek bez přímého označení rozhodce, učinila tak protiústavně a zneužila tím své právo. S takovým postupem tak nemůže být spjata stavení promlčecí doby nejen v rozhodčím řízení, ale ani v případném navazujícím vykonávacím řízení. Okresní soud pak nepovažoval ani vznesení námitky promlčení ze strany žalované za rozporné s dobrými mravy, a proto žalobu v celém rozsahu zamítl.
2. Proti celému rozsudku podala žalobkyně včasné odvolání, jímž se domáhala jeho změny a vyhovění žalobě v celém rozsahu. Žalobkyně své odvolání odůvodnila tím, že se žalovanou uzavřela dne 21. 9. 2010 smlouvu o revolvingovém úvěru ve výši 40 000 Kč, který měla žalovaná splácet ve 48 měsíčních splátkách po 3 087 Kč, počínaje měsícem říjnem 2010. Z důvodu řádného nehrazení splátek byl úvěr předčasně zesplatněn a pohledávka byla uplatněna v rozhodčím řízení u rozhodce JUDr. Jana Kolaříka, který vydal dne 20. 3. 2012 rozhodčí nález, č. j. 102 Rozh 4387/2011-11. Tím bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobkyni 192 535 Kč s příslušenstvím. Usnesením Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. 10. 2021, č. j. 55 EXE 1725/2013-21, byla exekuce vedená v souvislosti s výše uvedeným rozhodčím nálezem zastavena, a to z důvodu údajného nedostatku pravomoci rozhodce k vydání rozhodčího nálezu a dále z důvodu nepřiměřenosti smluvních podmínek. Žalobkyně souhlasí se závěrem okresního soudu o platnosti uzavřené smlouvy o úvěru, avšak již nesdílí závěr o důvodnosti vznesené námitky promlčení. Žalobkyně také poukázala na správný závěr okresního soudu vyplývající z nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/2018, podle nějž zahájení rozhodčího řízení obecně vede ke stavení promlčecí doby, a to i tehdy, jestliže je později rozhodčí nález zrušen nebo je konstatována jeho nevykonatelnost. Tento

závěr pak neplatí pouze v případech, kdy je rozhodčí řízení úmyslně zahájeno i přesto, že věřitel je znalý příslušné judikatury o neplatnosti rozhodčích doložek a je si zároveň vědom skutečnosti, že jím uzavřená smlouva takovou rozhodčí doložku obsahuje. Tak tomu ovšem nebylo v tomto případě, kdy bylo v rozhodčí doložce ujednáno, že pravomoc k řešení veškerých sporů o nároky ze smlouvy má v rozhodčím řízení samostatně kterýkoliv z ad hoc rozhodců uvedených v rozhodčí doložce, kterému žalující strana doručí žalobu, a to dle pravidel rozhodčího řízení uvedených v rozhodčí doložce. Obdobná rozhodčí doložka byla posuzována i v jiných případech (a to i Nejvyšším soudem ČR – viz např. řízení ve věci sp. zn. 23 Cdo 2447/2011, sp. zn. 29 Cdo 1130/2011, sp. zn. 22 Cdo 1705/2008, sp. zn. 33 Cdo 1354/2014, sp. zn. 21 Cdo 1637/2014, sp. zn. 33 Cdo 1616/2014, sp. zn. 33 Cdo 1039/2015, či sp. zn. 20 Cdo 2927/2016) a byla shledána jako platně uzavřená. Stejně tak i Ústavní soud několikrát posuzoval rozhodčí doložku uplatněnou žalobkyní v tomto řízení, přičemž ji neshledal neplatnou (viz usnesení sp. zn. IV. ÚS 2457/11, sp. zn. IV. ÚS 1281/12, sp. zn. IV. ÚS 3368/12, sp. zn. IV. ÚS 2518/12, sp. zn. IV. ÚS 227/13, sp. zn. IV. ÚS 297/13, nebo sp. zn. II. ÚS 3413/12). Rozhodčí doložka tak splňuje všechny požadavky, jaké byly v době jejího uzavírání na rozhodčí doložky ve spotřebitelských smlouvách kladeny, a proto nelze dospět k závěru, že by v době podání rozhodčí žaloby měla mít žalobkyně povědomí o její údajné neplatnosti. Pokud by byla rozhodčí doložka skutečně neplatná, nebyla by neplatná pro netransparentní určení rozhodců, a proto v této věci nelze aplikovat usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010, o neplatnosti rozhodčí doložky bez přímého označení rozhodce. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR pak ke stavení běhu promlčecí doby docházelo i tehdy, bylo-li rozhodčí řízení zahájeno na základě neplatné rozhodčí doložky, tedy i v tomto konkrétním případě. A podala-li žalobkyně do 30 dnů od pravomocného zastavení exekuce žalobu, jíž uplatnila své právo přiznané jí formálně nezrušeným rozhodčím nálezem, nedošlo k promlčení jejího nároku, který dle hmotného práva nadále existuje (k tomu poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 10. 2017, sp. zn. 33 Cdo 5258/2016, a ze dne 27. 12. 2017, sp. zn. 33 Cdo 3717/2017). Pohledávky žalobkyně uplatněné žalobou tak nejsou promlčeny. Žalobkyně rovněž poukázala na skutečnost, že vznesení námítky promlčení dobrým mravům sice zásadně neodporuje, avšak výjimkou jsou situace, kdy uplatnění této námítky je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. V této souvislosti poukázala žalobkyně na judikaturu Ústavního soudu, podle níž naplňují shora uvedené podmínky třeba případy, ve kterých byla za specifických okolností námítka promlčení uplatněna státem (nález ze dne 14. 11. 2017, sp. zn. I. ÚS 3391/15), v rámci rodinných vztahů (nález ze dne 6. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04) nebo advokátem proti klientovi, kterého předtím při zastoupení poškodil (nález ze dne 21. 6. 2011, sp. zn. I. ÚS 2216/09).

3. Žalovaná k odvolání žalobkyně uvedla, že navrhuje potvrzení rozsudku okresního soudu, který považuje za správný. Zcela souhlasí se závěrem okresního soudu, že v souladu se závěry uvedenými v nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/2018, je nutno dospět k závěru, že pokud věřitelé uplatnili rozhodčí doložku před 11. 5. 2011 (tzn. před vydáním sjednocujícího usnesení Nejvyššího soudu ČR ve věci sp. zn. 31 Cdo 1945/2010, které dovodilo neplatnost rozhodčích doložek bez přímého označení rozhodce), činili tak v období neustálené změny judikatury obecných soudů k rozhodčím doložkám a aplikuje se na ně ustanovení o stavení promlčecí doby. Protiústavní postup (zneužití práva) lze přičítat pouze těm poskytovatelům úvěrů, kteří rozhodčí žaloby podali vědomě po uvedeném datu, přičemž s takovým postupem nemůže být spjata stavení promlčecích dob nejen v předmětném rozhodčím řízení, ale ani v případném navazujícím vykonávacím řízení založeném na (neplatném) rozhodčím nálezem. V exekuční věci vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 55 EXE 1725/2013 pak okresní soud exekuci zastavil s tím, že celá rozhodčí doložka byla účelovým konstruktem oprávněného a

Rozhodčí společnosti Pardubice, s. r. o. Taková rozhodčí doložka pak byla shledána neplatnou, a to nejen podle § 3 odst. 3 a 5 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení (dále jen „ZRR“), ale také podle § 39 obč. z., neboť odporovala zákonu a byla také v rozporu s dobrými mravy. Takovou rozhodčí doložku je nutno považovat za neplatnou a rozhodce tak neměl pravomoc k vydání exekučního titulu. Ten je nicotným aktem a není způsobilým exekučním titulem. Vznesení námitky promlčení ze strany žalované pak nelze považovat za rozporné s dobrými mravy, neboť za takové nelze považovat jednání dlužníka, který „jen“ nesplácí závazky či se nezajímá o splacení svého závazku.

4. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v celém rozsahu, a to včetně řízení vydání rozsudku předcházejícího. Při přezkumu postupoval dle § 212a odst. 1, 2, 3 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Vady uvedené v § 212a odst. 5 o. s. ř. odvolací soud neshledal, jejich existenci pak nenamítali ani účastníci řízení. Odvolací soud pak dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
5. Odvolací soud dospěl k závěru, že skutková zjištění učiněná okresním soudem ob stojí i v odvolacím řízení a je možno na ně v podrobnostech zcela odkázat. Nicméně odvolací soud považoval za nutné ve smyslu § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakovat dokazování některými důkazy (smlouva o revolvingovém úvěru ze dne 21. 9. 2010 včetně smluvních ujednání smlouvy o revolvingovém úvěru poskytovaném společností PROFI CREDIT Czech, a. s., s číslem V01052010, výpis z účtu u Komerční banky, a. s., ze dne 22. 9. 2010, karta klienta ze dne 2. 11. 2021, hodnocení klienta na č. l. 16 spisu, potvrzení o důchodu ze dne 21. 9. 2010 na č. l. 18 spisu, výpis z účtu žalované za srpen 2010 na č. l. 21 spisu, usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. 10. 2021, č. j. 55 EXE 1725/2013-21, a rozhodčí nález JUDr. Jiřího Kolaříka ze dne 20. 3. 2012, č. j. 102 Rozh 4387/2011-11), z nichž zjistil skutečnosti dříve okresním soudem nezjištěné. Tyto jednotlivé důkazy a skutečnosti z nich zjištěné pak odvolací soud (pro větší přehlednost) zmiňuje níže v rámci právního hodnocení věci. Odvolací soud pouze doplňuje, že z předžalobní upomínky ze dne 4. 11. 2011 včetně poštovního podacího archu ze dne 5. 11. 2011, z oznámení ze dne 17. 11. 2011 z rozhodčího spisu JUDr. Jiřího Kolaříka sp. zn. 102 Rozh 4387/2011, z listiny s označením ARAD – Systém časových řad ČNB ze dne 5. 9. 2017, z usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 18. 6. 2012, č. j. 55 EXE 987/2012-10, a z usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2013, č. j. 10 Co 1048/2012-27, nezjistil žádné skutečnosti (nad rámec těch, které již dříve zjistil okresní soud), které by mohly mít význam pro rozhodnutí soudu ve věci samé.
6. S ohledem na uplatněné odvolací námitky se odvolací soud zabýval především otázkou promlčení nároku žalobkyně. V té souvislosti odvolací soud předesílá, že plně souhlasí se soudem okresním v tom, že s ohledem na okolnost, že žalobkyně odvozuje svůj nárok ze smlouvy o úvěru uzavřené dne 21. 9. 2010, je nutno tento vztah podřídít v souladu s § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, právní úpravě účinné do 31. 12. 2013. Ve smyslu § 261 odst. 3 písm. d) zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obch. z.“), je pak nutno uzavřenou smlouvu o úvěru posuzovat dle ustanovení obch. z., a to včetně úpravy otázky promlčení obsažené v § 387 a násl. obch. z. Obecná promlčecí doba stanovená § 397 obch. z. tak činí v tomto konkrétním případě čtyři roky.
7. Dále bylo nutno se zabývat otázkou, kdy počala tato promlčecí doba týkající se nároků uplatněných žalobou poprvé běžet. Jak již bylo předesláno, žalobkyně se svých nároků domáhala v souvislosti se smlouvou o úvěru uzavřenou dne 21. 9. 2010. V době uzavření této smlouvy nebyl platný a účinný zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, který ve svém § 9 odst. 1 poprvé (s účinností od 1. 1. 2011) zavedl zákonnou povinnost věřitele zkoumat před uzavřením smlouvy o úvěru schopnost dlužníka úvěr splácet. Nicméně odvolací soud má za to, že i za účinnosti zákona

č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, který povinnost zkoumat úvěruschopnost dlužníka nijak nestanovil, bylo nutno se posouzením této otázky zabývat. Nelze totiž přehlédnout judikaturu Ústavního soudu (zejména nálezy ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18, který byl publikován ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 32/2019, a na něj navazující nálezy ze dne 3. 11. 2020, sp. zn. IV. ÚS 702/20, či ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 3962/18), podle nichž by soudy měly vést poskytovatele úvěrů k přesvědčivému zkoumání toho, zda budoucí dlužník nebude mít zjevný problém svůj úvěr splatit. Přitom nejde podle Ústavního soudu o žádný zvlášť přísný či dokonce nepřiměřený požadavek, neboť to, zda je reálné splacení dluhu, je nutno považovat za výchozí zásadu, kterou by jako obecný princip měly soudy vzít v úvahu bez ohledu na to, zda je v nějakém zákoně výslovně zakotven, anebo nikoli. Tímto požadavkem totiž není chráněn jen samotný dlužník (spotřebitel) a věřitel jako poskytovatel úvěru, ale také v širším pojetí sama společnost jako taková, a to před vznikem neúměrného zadlužování jejích členů.

8. Proto se odvolací soud i za situace, kdy tehdy platný a účinný zákon výslovně nestanovil povinnost žalobkyni zkoumat schopnost žalované úvěr splácet, touto okolností musel zabývat. V tomto kontextu pak odvolací soud připomíná, že i sama žalobkyně považovala nutnost zkoumání schopnosti žalované úvěr splácet za důležitou, neboť i v době, kdy tato povinnost nebyla jakkoliv právním řádem stanovena, provedla si sama lustraci příjmů a výdajů žalované, jak vyplynulo z Hodnocení klienta (č. l. 16 spisu). Odvolací soud na základě této listiny (a předchozích tvrzení žalobkyně učiněných na základě výzvy okresního soudu) dospěl k závěru, že žalobkyně při hodnocení schopnosti žalované úvěr splácet nepostupovala řádně. Žalobkyně si ověřila pouze příjmy žalované, které činily částku 10 357 Kč měsíčně (jak odvolací soud zjistil z potvrzení o důchodu ze dne 21. 9. 2010 - č. l. 18 spisu), a to ve formě vdovského a starobního důchodu. Pokud se týče výdajů žalované, tak ty žalobkyně nijak neověřovala a vycházela jen z tvrzených a ničím neověřených výdajů žalované ve výši 6 300 Kč (2 500 Kč na bydlení a 3 800 Kč na ostatní výdaje, jak odvolací soud zjistil z Hodnocení klienta). Přitom ověření výdajů žalované minimálně na bydlení nelze považovat za jakkoliv pro žalobkyni zatěžující či nemožné, přičemž částka 2 500 Kč měsíčně na bydlení se jeví zcela evidentně nereálně nízká, byť se jednalo o náklady na bydlení v roce 2010. Navíc pokud žalobkyně po odečtení žalovanou tvrzených nutných výdajů od jejích příjmů dospěla k závěru, že žalované zbývá měsíčně částka 4 057 Kč, pak by po zaplacení měsíční splátky ve výši 3 087 Kč žalované zbyla měsíčně necelá částka 1 000 Kč. V takovém případě je pak nutno dospět k jedinému možnému závěru, a to že u žalované nebylo možno reálně předpokládat splacení dluhu. Při tomto závěru odvolací soud rovněž zohlednil okolnost, že úvěr měl být splácen po dobu čtyř let a žalovaná již v době uzavírání smlouvy o úvěru byla starobní důchodkyní, přičemž výše splátky dosahovala zhruba třetiny jejích příjmů. Na tom nic nemůže změnit ani okolnost, že žalovaná po nějakou dobu úvěr skutečně splácela, neboť schopnost splácet je nutno zkoumat vždy k okamžiku poskytnutí úvěru a následně nastalé skutečnosti (v podobě splacení úvěru po nějakou dobu) na takové posouzení tedy již nemohou mít jakýkoliv vliv.
9. Odvolací soud tedy s ohledem na výše uvedené skutečnosti nedospěl k závěru, že by žalobkyně adekvátním způsobem před poskytnutím úvěru prověřovala schopnost žalované do budoucna uhradit svůj dluh z poskytovaného úvěru. V tomto konkrétním případě bylo takové prověřování naprosto formální a žalobkyně se vůbec nezabývala výdaji a závazky žalované a vystačila si pouze s ověřenou výší jejího aktuálního příjmu. V důsledku toho je nutno považovat v souladu s výše uvedenou judikaturou Ústavního soudu smlouvu o úvěru za příčící se dobrým mravům, a tudíž dle § 39 obč. z. za absolutně neplatnou. V důsledku toho je pak nutno (v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 3962/18) považovat za neplatnou i rozhodčí smlouvu navazující na úvěrovou smlouvu. I kdyby však nebylo možno dospět k závěru o neplatnosti samotné rozhodčí smlouvy, nemělo by to s ohledem na níže uvedené závěry odvolacího soudu o běhu promlčecí doby žádný vliv na rozhodnutí odvolacího soudu, jak bude vysvětleno níže.

10. Odvolací soud tedy uzavírá, že s ohledem na neplatnost smlouvy o úvěru nelze považovat za důvodné nároky žalobkyně, které odvozovala ze smluvních ujednání, tedy v tomto případě nároky na smluvní pokuty v celkové částce 4 228 Kč a rovněž i nárok na smluvní úrok ve výši 13,96 % ročně. Všechny tyto nároky totiž měly svůj původ v ujednáních smlouvy o úvěru, které je však nutno považovat za neplatné a tudíž na jejich základě není možno žalobkyni tyto nároky přiznat. Žalobkyně by s ohledem na neplatnost smlouvy o úvěru měla nárok pouze na vrácení bezdůvodného obohacení, kterého se žalované dostalo tím, že jí žalobkyně vyplatila jistinu úvěru v částce 40 000 Kč. V souvislosti s tímto (jediným důvodně do úvahy připadajícím) nárokem pak bylo potřeba posoudit žalovanou vznesenou námitku promlčení. Pro tyto účely pak bylo zejména zapotřebí zjistit, kdy začala běžet promlčecí doba u nároku žalobkyně na vrácení výše zmíněného bezdůvodného obohacení. Ve smyslu § 394 odst. 2 obch. z. počíná u práva na vrácení plnění uskutečněného podle neplatné smlouvy promlčecí doba běžet ode dne, kdy k plnění došlo. V tomto konkrétním případě byla žalobkyní žalované na základě neplatné smlouvy o úvěru vyplacena částka 40 000 Kč, a to dne 22. 9. 2010, kdy byla tato částka připsána žalobkyni na účet žalované u banky (jak odvolací soud zjistil z výpisu z účtu žalované za srpen 2010 na č. l. 21 spisu, z karty klienta ze dne 2. 11. 2021 a z výpisu z účtu u Komerční banky, a. s., ze dne 22. 9. 2010). Obecná čtyřletá promlčecí doba nároku žalobkyně na vrácení jistiny vyplaceného úvěru v podobě bezdůvodného obohacení (v průběhu odvolacího řízení ve výši 9 551,52 Kč) tak počala běžet dnem 22. 9. 2010 a nárok žalobkyně by se ve smyslu § 387 odst. 1 obch. z. promlčel jejím uplynutím ke dni 22. 9. 2014.
11. V tomto kontextu pak bylo nutno posoudit, zda a jaký vliv mělo na běh promlčecí doby vedení rozhodčího řízení, které o pohledávkách uplatněných žalobkyní v žalobě probíhalo před rozhodcem JUDr. Jiřím Kolaříkem, a to pod sp. zn. 102 Rozh 4387/2011. Odvolací soud nemá za to, že by bylo možno v souladu s rozhodnutími Nejvyššího soudu ČR (usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010, uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR pod č. 121/2011, či rozsudky ze dne 29. 9. 2014, sp. zn. 33 Cdo 2504/2014, a ze dne 9. 10. 2014, sp. zn. 33 Cdo 2505/2014) dovodit, že rozhodčí doložka v této věci byla sjednána netransparentně. Jak odvolací soud zjistil ze smlouvy o revolvingovém úvěru ze dne 21. 9. 2010 včetně smluvních ujednání smlouvy o revolvingovém úvěru poskytovaném společností PROFI CREDIT Czech, a. s., s číslem V01052010, byla rozhodčí smlouva ujednána v čl. 18. 1. smluvních ujednání tak, že pravomoc k řešení veškerých sporů o nároky, které přímo nebo odvozeně vznikly ze smlouvy o úvěru, má dle ZRR v jednoinstančním písemném rozhodčím řízení samostatně kterýkoliv z těchto rozhodců, kterému žalobce doručí žalobu. Následně bylo v tomto ujednání uvedeno celkem 8 osob (uvedením jejich titulu, jména, příjmení a sídla, případně IČO), mezi nimi i JUDr. Jiří Kolařík, advokát se sídlem Škroupova 561, 530 03 Pardubice. Současně bylo v rozhodčí smlouvě ujednáno pro případ, že žádný z výše uvedených rozhodců nebude ochoten nebo nebude moci funkci rozhodce přijmout či vykonávat, bude rozhodce určen náhradním způsobem, a to tak, že jediného rozhodce určí věřitel (žalobkyně) ze seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou. Odvolací soud považuje za netransparentní v souladu s výše uvedenou judikaturou pouze poslední uvedenou možnost pro určení rozhodce pro situaci, kdy žádný z předem určených rozhodců nebude ochoten nebo schopen rozhodčí řízení vést. V tomto případě je totiž určení rozhodce zcela na vůli věřitele a je jej nutno považovat za netransparentní. Jak však vyplývá z nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 1. 2019, sp. zn. III. ÚS 1336/18, uveřejněného ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 5/2019, či z rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 31 Cdo 3534/2019, který byl uveřejněn ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR pod č. 121/2011, týká-li se důvod neplatnosti toliko části rozhodčí doložky, již lze oddělit od zbytku rozhodčí doložky, je neplatná pouze (důvodem neplatnosti dotčená) část rozhodčí doložky. V tomto konkrétním případě lze

zbylou část rozhodčí doložky (v níž bylo určeno celkem 8 konkrétních rozhodců, z nichž jeden měl rozhodčí řízení provést), již není možno považovat za jakkoliv netransparentní, oddělit od výše uvedené neplatné části rozhodčí doložky (zatížené netransparentností). Je proto možno dovodit, že první část rozhodčí doložky, v níž je určeno celkem 8 osob, z nichž je žalobcem v rozhodčím řízení vybírán konkrétní rozhodce, je uzavřena transparentně a tudíž z tohoto pohledu nikoliv neplatně. Závěru, že rozhodčí doložka nebyla v této věci sjednána netransparentně, svědčí i závěry vyjádřené v usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. 10. 2021, č. j. 55 EXE 1725/2013-21, podle nichž byla exekuce vedená proti žalované na základě rozhodčího nálezu JUDr. Jiřího Kolaříka ze dne 20. 3. 2012, č. j. 102 Rozh 4387/2011-11, zastavena. V rámci těchto důvodů pak Okresní soud v Novém Jičíně shledal rozhodčí doložku jako neplatnou, avšak nikoliv z důvodu její netransparentnosti, ale kvůli podjatosti výše zmíněného rozhodce. Na věc tak nelze dle odvolacího soudu aplikovat judikaturu Ústavního soudu (a na něj navazující judikaturu Nejvyššího soudu ČR) týkající se vědomého uplatňování rozhodčích žalob věřiteli v situaci, kdy jim muselo být zřejmé, že rozhodčí doložka byla sjednána netransparentně, tedy v době po 11. 5. 2011 (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 105/2019). Za situace, kdy rozhodčí doložka nebyla sjednána netransparentně, nelze totiž z logiky věci výše zmíněnou judikaturu na danou věc aplikovat, neboť ta se týká jen a pouze rozhodčích doložek s netransparentním určením rozhodce. Pokud tedy okresní soud dovodil, že nelze na žalobkyni aplikovat „dobrodiní“ stavení promlčecí doby zahájením rozhodčího řízení ve smyslu § 403 obch. z., nepovažuje to odvolací soud za správné.

12. To však nic nemění na tom, že výše uvedeným rozhodnutím Okresního soudu v Novém Jičíně byla rozhodčí doložka uvedená ve smlouvě o úvěru ze dne 21. 9. 2010 shledána neplatnou, a to kvůli podjatosti rozhodce JUDr. Jiřího Kolaříka. Proto nelze dle odvolacího soudu v souladu s judikaturou Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 3. 4. 2012, sp. zn. IV. ÚS 2735/11, ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. III. ÚS 1624/12 nebo ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 3406/10) považovat za akceptovatelný výsledek rozhodování tohoto rozhodce v podobě vydaného rozhodčího nálezu. Je tak možno dospět k jednoznačnému závěru, že rozhodčí nálezy vydané JUDr. Jiřím Kolaříkem dne 20. 3. 2012, č. j. 102 Rozh 4387/2011-11, je rozhodčím nálezem vydaným na základě neplatně sjednané rozhodčí doložky a tudíž vydaným rozhodcem, který k jeho vydání neměl pravomoc, jak již bylo deklarováno ve výše zmíněném usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. 10. 2021, č. j. 55 EXE 1725/2013-21.
13. Avšak i přesto, že rozhodčí nálezy byl v této věci vydán rozhodcem, který k jeho vydání neměl pravomoc (a to ať již na základě závěru soudu o tom, že rozhodčí doložka je neplatná v důsledku souvislosti s neplatně sjednanou smlouvou o úvěru, jak již bylo uvedeno v odstavci 9. tohoto rozsudku, či v důsledku podjatosti rozhodce), je nutno stavení promlčecí doby zahájením rozhodčího řízení posoudit v souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 23 ICdo 19/2015. Podle něj je závěr o stavení běhu promlčecí doby podle § 403 obch. z. pouze v případě zahájení rozhodčího řízení na základě platné rozhodčí smlouvy evidentně v rozporu s § 14 odst. 1 in fine ZRR. Podle tohoto ustanovení má totiž podání žaloby tytéž právní účinky, jako kdyby byla ve věci podána žaloba u soudu. Toto ustanovení je pak nutno považovat za ustanovení speciální k § 403 obch. z., a je nutno jej použít přednostně, přičemž důsledkem jeho aplikace je zachování účinků podané rozhodčí žaloby i v případě, že byla rozhodčí žaloba podána u rozhodce, který neměl k jejímu rozhodnutí pravomoc. Odvolací soud pak neshledal důvod se od závěrů tohoto rozhodnutí jakkoliv odchýlit a dovodil, že ke stavení promlčecí doby dochází i tehdy, pokud je rozhodčí řízení zahájeno na základě neplatné rozhodčí doložky (bez ohledu na důvod této neplatnosti), jak tomu bylo i v tomto případě.

14. A protože žalobkyně podala po zastavení exekučního řízení (usnesením Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. 10. 2021, č. j. 55 EXE 1725/2013-21, které nabylo právní moci dne 17. 11. 2021) bez zbytečného odkladu žalobu u soudu v této procesní věci (dne 23. 11. 2021, tedy ve lhůtě 6 dnů od právní moci usnesení o zastavení exekuce), dospěl odvolací soud k závěru, že v této konkrétní věci byly splněny podmínky pro zachování účinků stavení promlčecí doby žalobkyni podáním rozhodčí žaloby (dne 5. 12. 2011, jak odvolací soud zjistil z rozhodčího nálezu JUDr. Jiřího Kolaříka ze dne 20. 3. 2012, č. j. 102 Rozh 4387/2011-11) ve smyslu § 16 ZRŘ. V tomto smyslu odvolací soud přihlédl k závěrům rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2016, sp. zn. 29 ICdo 41/2014, podle něhož soudy rozhodující v exekučním řízení mohou přijmout závěr, že rozhodčí nález nemá žádné právní účinky a není tedy exekučním titulem bez zřetele k tomu, že formálně nedošlo k jeho zrušení postupem předjímaným ZRŘ. A je-li tento závěr přijat soudem v exekučním řízení (aniž by byl rozhodčí nález formálně zrušen), nemůže mít ohledně otázky promlčení účastník méně práv, než kolik by se mu jich dostalo, kdyby byl rozhodčí nález odklizen soudem v řízení vedeném podle úpravy v ZRŘ.
15. Odvolací soud tedy dovodil, že v této věci přestala obecná čtyřletá promlčecí doba dle § 397 obch. z. běžet ve smyslu § 403 odst. 1 obch. z. podáním rozhodčí žaloby u JUDr. Jiřího Kolaříka ve věci sp. zn. 102 Rozh 4387/2011, a to ke dni 5. 12. 2011. A protože tato čtyřletá promlčecí doba počala běžet dne 22. 9. 2010 (viz odstavec 10. tohoto odůvodnění), je možno dospět k závěru, že ke dni zahájení tohoto procesního řízení dosud neuplynula – dnem 5. 12. 2011 byla ve svém průběhu zastavena a již dále neběžela. Z pohledu obecné čtyřleté promlčecí doby tak byla námitka promlčení vznesena nedůvodně. Proto se ani odvolací soud dále nezabýval zkoumáním otázky, zda bylo v čl. 8.5. smluvních ujednání smlouvy o úvěru platně sjednáno, že se promlčecí doba prodlužuje na 10 let. I kdyby tomu tak nebylo, nemělo by to s ohledem na výše uvedené jakýkoliv vliv na hodnocení věci odvolacím soudem. I běh desetileté promlčecí doby by totiž byl zastaven ke dni 5. 12. 2011 a dále by neběžel.
16. Současně však nelze přehlédnout, že zachování účinků stavení promlčecí doby podáním rozhodčí žaloby i na řízení soudní dle § 16 ZRŘ má vliv pouze na běh obecné čtyřleté (případně smluvně prodloužené desetileté) promlčecí doby ve smyslu § 391 a § 397 obch. z. a nijak se nedotýká objektivní desetileté promlčecí doby dle § 408 odst. 1 obch. z. Na její běh totiž nemá stavení promlčecí doby zahájením rozhodčího řízení dle § 403 obch. z. žádný dopad (viz znění zákonného ustanovení - „bez ohledu na jiná ustanovení tohoto zákona skončí promlčecí doba nejpozději po uplynutí 10 let ode dne, kdy počala běžet poprvé“). V této konkrétní věci uplynula desetiletá promlčecí doba dne 22. 9. 2020, neboť poprvé začala běžet dne 22. 9. 2010. Klíčové tak bylo následně posoudit, zda ve věci je možno aplikovat některou z překážek uplatnění námitky promlčení (po uplynutí desetileté objektivní promlčecí doby) stanovených v § 408 odst. 1 věta druhá a odst. 2 obch. z.
17. Odvolací soud nemá za to, že by bylo možno rozhodčí řízení a následně toto procesní soudní řízení považovat za jedno řízení ve smyslu § 408 odst. 1 věta druhá obch. z., v jehož průběhu uplynula objektivní desetiletá doba stanovená tímto ustanovením. Tento závěr nelze podle odvolacího soudu dovodit jen na základě § 16 odst. 2 ZRŘ, které stanoví zachování účinku stavení promlčecí doby zahájením rozhodčího řízení i v následném soudním řízení, pokud je žaloba u soudu podána bez zbytečného odkladu. Odvolací soud má za to, že ustanovení § 16 odst. 2 ZRŘ totiž dopadá jen na subjektivní čtyřletou promlčecí dobu (dle § 391 a § 397 obch. z.) a jeho dopad nelze nepřipustně rozšiřovat i na běh objektivní desetileté promlčecí doby dle § 408 obch. z. Jak lze totiž usoudit z první věty § 408 odst. 1 obch. z., na její běh nemá zahájení rozhodčího řízení žádný vliv, neboť toto ustanovení výslovně uvádí, že na běh desetileté promlčecí doby nemá vliv žádné jiné ustanovení obch. z., tedy ani § 403 obch. z.

18. Odvolací soud má dále za to, že uplatnění námitky promlčení v této konkrétní věci nebrání ani ustanovení § 408 odst. 2 obch. z., neboť exekuční řízení k vymožení pohledávky přiznané v rozhodčím řízení skončilo pravomocně ke dni 17. 11. 2021, tedy ještě před zahájením tohoto procesního řízení (ke dni 23. 11. 2021). Na věc tak nelze aplikovat závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 7. 2019, sp. zn. 33 Cdo 4510/2018, podle nichž se právo uplatněné žalobou v tam souzené věci nepromlčelo, neboť žalobkyně (věřitelka) v průběhu exekučního řízení, aniž vyčkala zastavení exekuce, zahájila žalobou soudní (nalézací) řízení. Odvolací soud z těchto závěrů vyvodil, že je nutno považovat za překážku úspěšného vznesení námitky promlčení rovněž situaci, kdy v průběhu běžícího vykonávacího (exekučního) řízení, které bylo zahájeno v desetileté promlčecí době ve smyslu § 408 odst. 2 obch. z. je zahájeno nalézací řízení. To se však v tomto konkrétním případě nestalo, tudíž ani z tohoto pohledu zde neexistuje překážka dle § 408 odst. 2 obch. z. pro přihlídnutí k námitce promlčení vznesené žalovanou.
19. Odvolací soud se dále zaměřil na odvolací argumentaci žalobkyně směřující k posouzení otázky rozpornosti námitky promlčení vznesené žalovanou s dobrými mravy z hlediska § 3 odst. 1 obč. z. Při posouzení této otázky vyšel odvolací soud z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 3. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2895/99, publikovaného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR pod č. 5/2002 (na nějž Nejvyšší soud ČR ideově navázal v celé řadě dalších rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 22. 8. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, který byl uveřejněn ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR pod č. 59/2004, či v rozsudku ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 21 Cdo 85/2010), podle nějž je smyslem ustanovení § 3 odst. 1 obč. z. „zamezit výkonu práva, který sice odpovídá zákonu, avšak odporuje dobrým mravům, jež lze definovat jako souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihují podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních. Není tedy vyloučeno, že i takový výkon práva, který odpovídá zákonu, může být shledán v rozporu s dobrými mravy a že mu proto bude soudem odepřena právní ochrana. Na druhé straně však fungování systému psaného práva je založeno zejména na důsledném dodržování pravidel vyplývajících z právních předpisů a korektiv dobrých mravů nesmí být na újmu principu právní jistoty a nesmí nepřiměřeně oslabovat subjektivní práva účastníků vyplývající z právních norem. Postup soudu podle § 3 odst. 1 obč. z. má proto místo jen ve výjimečných situacích, kdy k výkonu práva založeného zákonem dochází z jiných důvodů, než je dosažení hospodářských cílů či uspokojení jiných potřeb, kdy hlavní nebo alespoň převažující motivací je úmysl poškodit či znevýhodnit povinnou osobu (tzv. šikanozní výkon práva), případně kdy je zřejmé, že výkon práva vede k nepřijatelným důsledkům projevujícím se jak ve vztahu mezi účastníky, tak na postavení některého z nich navenek“. V těchto rozhodnutích dále Nejvyšší soud ČR dovozuje, že dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonem předpokládaným. Za rozpornou s dobrými mravy tedy nelze považovat pouhou skutečnost, že žalovaná, která vstoupila do závazku ze spotřebitelského úvěru, konzumovala vyplacené finanční prostředky, neplnila své závazky vyplývající ze smlouvy a nereagovala na výzvy k zaplacení ze strany žalobkyně. Při opačném závěru by totiž musela být každá námitka promlčení vznesená žalovanou v řízení rozporná s dobrými mravy, neboť již samotná existence soudního řízení předpokládá, že žalovaná jako dlužník zkonsumuje nějakou hodnotu poskytnutou mu žalobkyní jako věřitelem, kterou není ochotna dobrovolně vrátit, a to přes výzvy věřitele. Pokud by totiž žalovaná plnila žalobkyni dobrovolně, soudní řízení by vůbec neprobíhalo. Uplatnění námitky promlčení by se tak mohlo přičít dobrým mravům jen výjimečně, kdy by takový postup byl výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Všechny tyto okolnosti

by musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení.

20. Ze stejných hledisek vycházel při posuzování případného rozporu uplatněné námitky promlčení s dobrými mravy i odvolací soud, který má za to, že nelze pominout skutečnost, že předmětná smlouva, z níž žalobkyně odvozuje své nároky (a jejíž součástí je i neplatná rozhodčí doložka), byla smlouvou formulářovou, sestavenou žalobkyní, která je profesionálem v oboru uzavírání úvěrových smluv, navíc zastoupené advokátem, pak musel být znám vývoj judikatury týkající se platnosti rozhodčích doložek. Žalobkyni tak nic nebránilo uplatnit nároky u soudu v době, kdy jí ještě promlčecí doba neuplynula, přičemž pokud v tom něco žalobkyni bránilo, zcela evidentně to nebylo jakékoliv jednání žalované. Odvolací soud má za to, že nelze jakkoliv přičítat k tíži žalované, že žalobkyně podala žalobu u soudu až po uplynutí promlčecí doby.
21. Odvolací soud tak dospěl s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti k jednoznačnému závěru, že námitka promlčení vznesená žalovanou v tomto řízení nemůže být hodnocena jako rozporná s dobrými mravy. Pokud tedy žalovaná v průběhu řízení řádně vznesla námitku promlčení nároků žalobkyně, nelze jí ohledně nároku žalobkyně na vydání bezdůvodného obohacení v částce 9 551,52 Kč upřít důvodnosti. A proto odvolací soud ve shodě se soudem okresním dospěl k závěru, že dle § 388 odst. 1 obch. z. nelze žalobkyni přiznat nárok na zaplacení této částky, neboť tento nárok je promlčen. A pokud je promlčen nárok na zaplacení jistiny, je tím promlčen i nárok na zaplacení příslušenství z této částky v podobě úroku z prodlení, jak jej žalobkyně rovněž v žalobě požadovala.
22. Odvolací soud tak dovedl, že ani jeden z nároků žalobkyně uplatněný v žalobě není důvodný (dílem pro jeho promlčení a dílem pro neplatnost ujednání, z nichž žalobkyně své nároky odvozovala). Proto výrokem I. tohoto rozsudku v souladu s § 219 o. s. ř. potvrdil věcně zcela správný meritorní výrok I. rozsudku okresního soudu.
23. Odvolací soud se dále zabýval přezkumem výroku II. rozsudku okresního soudu, kterým byla žalobkyně zavázána zaplatit ve smyslu § 149 odst. 2 o. s. ř. státu náhradu hotových výdajů advokáta ustanoveného žalované a jeho odměnu za zastupování žalované. Odvolací soud zcela souhlasí se soudem okresním, že s ohledem na plný procesní neúspěch žalobkyně v rámci prvostupňového řízení (s ohledem na částečné zastavení řízení v důsledku zpětvzetí žaloby nezaviněným žalovanou a na zamítnutí žaloby ve zbylém rozsahu) je žalobkyně povinna nahradit státu hotové výdaje advokáta ustanoveného žalované a odměnu za její zastupování, a to v celém rozsahu. Avšak současně pouze v rozsahu, v němž je možno považovat jednotlivé úkony právní služby, za něž náleží odměna, za účelně učiněné. Okresní soud vyčíslil odměnu ustanoveného advokáta částkou 10 500 Kč podle § 7 bodu 4. ve spojení s § 11 odst. 1 písm. b), c), d) a f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „advokátní tarif“), a to za celkem 7 úkonů právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, vyjádření k žalobě, podání ve věci samé ze dne 14. 3. 2022, další porady s klientkou přesahující jednu hodinu ve dnech 13. 6. 2022 a 27. 9. 2022, účast na jednáních před soudem ve dnech 8. 6. 2022 a 5. 10. 2022) po 1 500 Kč. Okresní soud dále zavázal žalobkyni k zaplacení částky 2 100 Kč jako sedmi režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Odvolací soud dospěl k závěru, že okresní soud správně stanovil vyšší odměny za jeden úkon právní služby v částce 1 500 Kč, neboť v této výši se zaplacení odměny domáhal i sám zástupce žalované ve svém podání ze dne 7. 10. 2022. Odvolací soud však již nepovažuje za správné vyčíslení odměny ustanoveného advokáta co do počtu vykonaných úkonů právní služby a počet přiznaných paušálních náhrad k těmto úkonům. Odvolací soud nemá za to, že by bylo možno považovat za účelně učiněný úkon právní služby porady se žalovanou konané ve dnech 13. 6. 2022 a 27. 9. 2022. Pokud se týče porady se žalovanou konané dne 13. 6. 2022, pak jak vyplývá ze zápisu o této poradě učiněném zástupcem žalované (viz č. l. 58 verte spisu), bylo

smyslem této porady projednání možnosti smírného řešení sporu dle návrhu žalobkyně učiněné v rámci soudního jednání konaného dne 8. 6. 2022. Odvolací soud sice souhlasí s tím, že by zástupce žalované měl se žalovanou probrat případný smírný návrh na vyřešení věci navržený protistranou, avšak tento úkon nelze považovat za úkon právní služby ve smyslu advokátního tarifu. Za takový úkon je totiž možno považovat poradu s klientem pouze za situace, kdy jsou s ním probírány skutkové a právní okolnosti sporu a nikoliv možnosti mimosoudního vyřešení sporu nabízené protistranou. Stejně tak nepovažuje odvolací soud za účelně učiněný úkon právní služby poradu se žalovanou konanou dne 27. 9. 2022, k jejímuž konání nevidí odvolací soud žádného důvodu (a ten není ani uveden v zápisu o této poradě učiněném zástupcem žalované - viz č. l. 58 spisu). Ke dni 27. 9. 2022 totiž nevyvstala žádná potřeba zjišťovat u žalované další (nová) skutková tvrzení či s ní probírat jiné právní hodnocení věci, než bylo zapotřebí do té doby. Podle odvolacího soudu tak není možno považovat odměnu advokáta a náhradu paušálních výdajů za porady se žalovanou konané ve dnech 13. 6. 2022 a 27. 9. 2022 za součást nákladů řízení žalované za právní zastoupení. Odvolací soud pak nemá současně za to, že by bylo možno považovat za součást nákladů na právní zastoupení žalované odměnu advokáta za sepis vyjádření ze dne 4. 3. 2022, neboť v tomto podání je pouze uvedeno, že žalovaná nesouhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání. Zcela zjevně se tak nejedná o podání ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, ale ani o žádný z případů uvedených v § 11 odst. 2 advokátního tarifu, či jim povahou blízký úkon. Pokud bylo do spisu založeno vyjádření k žalobě, pak se jednalo buď o vyjádření samotné žalované došlé soudu dne 19. 1. 2022 (tedy v době před ustanovením zástupce z řad advokátů), za nějž logicky nelze přiznat odměnu ustanoveného zástupce, a nebo se jednalo o podání ze dne 14. 3. 2022 učiněné zástupcem žalované, za nějž již odvolací soud považuje přiznání odměny a náhrady hotových výdajů za adekvátní. Odvolací soud tedy souhlasí se soudem okresním v tom, že náklady za právní zastoupení žalované jsou tvořeny odměnou advokáta za celkem čtyři úkony právní služby, a to za první poradu se žalovanou (dne 4. 3. 2022) včetně převzetí a přípravy zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu), za sepis podání ve věci samé ze dne 14. 3. 2022 (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu) a za účasti u dvou jednání okresního soudu ve dnech 8. 6. 2022 a 5. 10. 2022 (§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu). Celkem se tedy jedná o částku 6 000 Kč (4 x 1 500 Kč), k níž je nutno dále připočítat i náhradu paušálních výdajů ve výši 300 Kč ke každému z výše uvedených čtyř úkonů právní služby, celkem tedy částku 1 200 Kč. Celková výše náhrady hotových výdajů advokáta ustanoveného žalované a jeho odměna za zastupování žalované v prvostupňovém řízení tak činí částku 7 200 Kč. A protože okresní soud zavázal žalobkyni k zaplacení státu v rozsahu částky 12 600 Kč, nelze považovat jeho rozhodnutí za správné. Proto odvolací soud ve smyslu § 220 o. s. ř. změnil svým výrokem II. tohoto rozsudku výrok II. rozsudku okresního soudu a zavázal žalobkyni k zaplacení částky 7 200 Kč.

24. Na tomto závěru pak dle odvolacího soudu nic nemění ani skutečnost, že usnesením okresního soudu ze dne 1. 12. 2022, č. j. 24 C 400/2021-68, již byl zástupci žalované JUDr. Veverkovi přiznán nárok na odměnu za zastupování žalované a na náhradu paušálních výdajů s tím spojených v celkové výši 12 600 Kč. Dle unesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 8. 2018, sp. zn. 21 Cdo 3776/2016, totiž odměna advokáta v soudním řízení a náhrad nákladů řízení jsou dva odlišné právní instituty, o kterých je nutno rozhodnout zcela samostatně a nezávisle na sobě. Nic tedy nebrání tomu, aby i za situace, kdy byla výše odměny a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce stanovena určitou částkou, byl procesně neúspěšný účastník zavázán k náhradě těchto nákladů státu ve výši odlišné.
25. S ohledem na plný procesní neúspěch žalobkyně v rámci odvolacího řízení by měla žalovaná vůči žalobkyni dle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. nárok na plnou náhradu nákladů odvolacího řízení. Vzhledem k tomu, že žalované vznikly náklady pouze za právní zastoupení, odvolací soud v souladu s § 149 odst. 2 o. s. ř. zavázal výrokem III. tohoto rozsudku žalobkyni k nahrazení částky za zastoupení žalované advokátem v odvolacím řízení státu. Tato částka sestává

z odměny advokáta zastupujícího žalovanou ve výši 1 500 Kč za jeden úkon právní služby (neboť v této výši se zástupce žalované této odměny domáhal a vyčíslil), a to za sepis vyjádření k odvolání žalobkyně ze dne 16. 12. 2022 (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu) a za dvě účasti u jednání odvolacího soudu ve dnech 13. 3. 2023 a 21. 3. 2023 (§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu), tedy celkem ve výši 4 500 Kč. Dále je nutno zohlednit náhradu hotových výdajů zástupce žalované ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) ke každému z výše uvedených úkonů právní služby, tedy celkem částku 900 Kč. Do výdajů zástupce žalované je dále nutno započítat i cestovní výdaje za jízdy ke dvěma výše uvedeným jednáním odvolacího soudu, a to osobním vozidlem zn. AUDI Q5, RZ xxx, ze sídla zástupce žalované ke Krajskému soudu v Ostravě a zpět v celkové délce 96 km, při průměrné spotřebě 6,7 l motorové nafty na 100 km a její ceně ve výši 44,10 Kč/l dle § 4 písm. c) vyhlášky č. 467/2022 Sb., a základní náhradě ve výši 5,20 Kč za 1 km jízdy dle § 1 písm. b) této vyhlášky, tedy v celkové částce 1 566 Kč. Za tyto cesty zástupci žalované rovněž přísluší náhrada za promeškaný čas v celkové výši 800 Kč, a to za 4 započaté půlhodiny po 100 Kč dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu za každou z těchto jízd. Celková výše odměny ustanoveného zástupce žalované a náhrada jeho hotových výdajů za odvolací řízení tak činí částku 7 766 Kč. K jejímu zaplacení státu pak odvolací soud zavázal žalobkyni výrokem III. tohoto rozsudku.

26. Odvolací soud pouze doplňuje, že o samotném nároku ustanoveného zástupce žalované na odměnu a náhradu hotových výdajů rozhodne okresní soud samostatným usnesením poté, co mu bude spis odvolacím soudem vrácen.
27. Odvolací soud zavázal ve smyslu § 160 odst. 1 o. s. ř. žalobkyni k zaplacení náhrady nákladů za zastoupení žalované jak v prvostupňovém, tak v odvolacím řízení, ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku, neboť ke stanovení lhůty delší, či povolení splátek, neshledal jakéhokoliv důvodu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **je možno podat dovolání** ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Novém Jičíně, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto rozhodnutí v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné.

Ostrava 21. března 2023

Mgr. Dagmar Gottwaldová, v.r.
předsedkyně senátu